

Evalvacija promocije zdravja pri delu v Sloveniji – izhodišče za nadaljnji razvoj

Dr. Tanja Urdih Lazar

Promocija zdravja – kam naprej?

- Promocija zdravja pri delu v Sloveniji – evalvacija in predlogi za nadaljnji razvoj na dokazih podprtih programov
- Ciljani raziskovalni projekt
- Partnerja: UKCL-KIMDPŠ in NIJZ
- Financerja:
  - Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije
  - Ministrstvo za zdravje RS

Raziskovalni cilji

- Pridobiti poglobljen **vpogled v načrtovanje in izvajanje** programov PZD v slovenskih organizacijah
- Raziskati **stališča vodij** do programov PZD
- Ugotoviti **potrebe po znanju** na področju PZD
- Pridobiti podatke **o potencialnih spodbudah** za aktivnejše delovanje organizacij na področju PZD

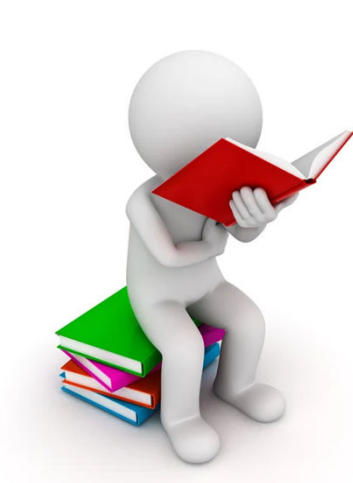
Glavni cilj

- Oblikovati **izhodišča za prilagoditev programov**, s katerimi bomo delovne organizacije dodatno spodbudili k delovanju na področju promocije zdravja pri delu in jih pri tem strokovno podprli.

Metode

- ✓ Pregled dosedanjih raziskav na področju PZD v Sloveniji in tujini
- ✓ Analiza dostopnih programov PZD
- ✓ Raziskava med izvajalci medicine dela
- Raziskava med delodajalci

Ugotovitve – Slovenija

- Programi pretežno **usmerjeni na posameznika** in njegov življenjski slog
- **Malo ukrepov za prilagajanje delovnega mesta** in širšega delovnega okolja
- Ukrepi **na več področjih hkrati**, še posebej: zdrava prehrana, spodbujanje gibanja, preprečevanje in obvladovanje stresa, tudi ergonomija

Ugotovitve – Slovenija

- Vrste ukrepov: **predavanja in izobraževalna gradiva**
- Raziskave in analize zdravja:
  - **redke**
  - **enostranske** (življenjski slog)
  - najpogosteje **ankete**
- **Ni spremljanja, evalvacije**
- Slabe zaključne naloge fakultet – **poglobljanje neustreznega razumevanja PZD**

Ugotovitve – tujina

- Učinkovitost programov in zadovoljstvo zaposlenih
- Učinkovitejši:
  - med delovnim časom
  - so (so)financirani, brezplačni
  - vodje podpirajo in spodbujajo sodelovanje, sodelujejo tudi sami
  - integracija zdravju naklonjenih praks v organizacijsko kulturo

Ugotovitve – tujina

- Ovire za učinkovitost programov PZD:
  - pomanjkanje trdnih dokazov (omejeno trajanje študij)
  - pomanjkanje spremljanja in evalvacije – ni dopolnjevanja, ni izboljšav programov
  - programi, ki ne naslavlajo dejanskih problemov, ne morejo biti uspešni (problemi ostajajo)!

Anketa – izvajalci medicine dela

- Slab odziv (29 oz. 10-15%)
- Velika večina že delala na področju PZD:
  - svetovanje o ergonomski ureditvi
  - analiza podatkov o zdravju
  - svetovanje o kemijskih snoveh
  - predavanja (ergonomija, dvigovanje bremen, preprečevanje stresa, PAS, zdrav način življenja)
  - priprava načrta PZD

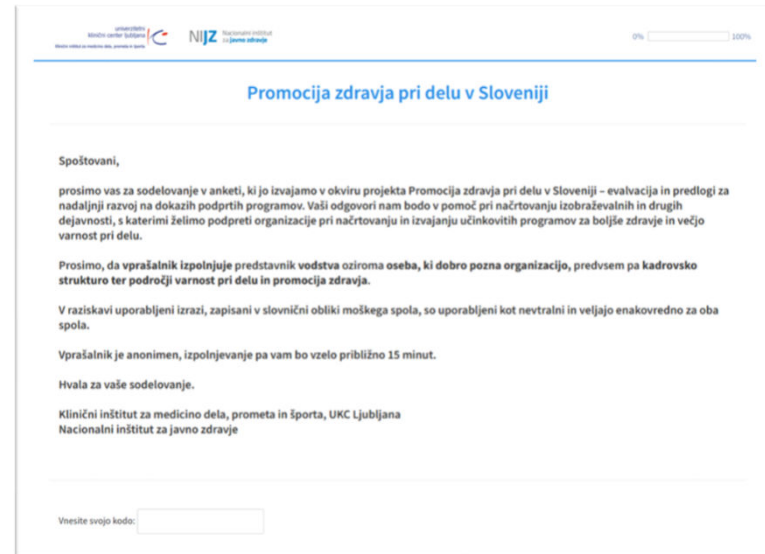
Anketa – izvajalci medicine dela

- Sodelujoči pri PZD so člani skupine za zdravje
- Analiza zdravja pretežno zajema:
  - poročila MDPŠ
  - oceno tveganja
  - podatke o boleznih, povezanih z delom
  - podatke o BS, o poškodbah pri delu
- Programi PZD: pretežno življenjski slog, izobraževanja, ni evalvacije

Anketa – delodajalci

- Anketiranje še poteka
- Vprašalnik:
  - varnost in zdravje pri delu
  - zdravje zaposlenih
  - promocija zdravja pri delu
  - sodelovanje z zdravnikom MDPŠ
  - podatki o anketirancu
- Delna primerjava z raziskavo 2005

0% 100%

Promocija zdravja pri delu v Sloveniji

Spoštovani,

prosimo vas za sodelovanje v anketi, ki jo izvajamo v okviru projekta Promocija zdravja pri delu v Sloveniji - evalvacija in predlogi za nadaljnji razvoj na dokazih podprtih programov. Vaši odgovori nam bodo v pomoč pri načrtovanju izobraževalnih in drugih dejavnosti, s katerimi želimo podpreti organizacije pri načrtovanju in izvajanju učinkovitih programov za boljše zdravje in večjo varnost pri delu.

Prosimo, da vprašalnik izpolnjuje predstavnik vodstva oziroma oseba, ki dobro pozna organizacijo, predvsem pa kadrovske strukture ter področji varnost pri delu in promocija zdravja.

V raziskavi uporabljeni izrazi, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za oba spola.

Vprašalnik je anonimen, izpolnjevanje pa vam bo vzelo približno 15 minut.

Hvala za vaše sodelovanje.

Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa, UKC Ljubljana
Nacionalni inštitut za javno zdravje

Vnesite svojo kodo:

Ottawska listina

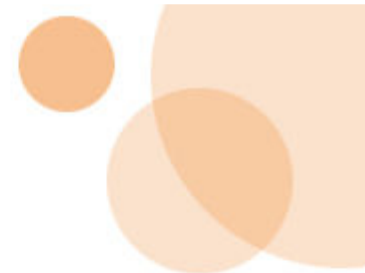
Ottawska listina za promocijo zdravja, 1986

1. mednarodna konferenca o promocijo zdravja

Ključna načela učinkovitosti PZD

- Reševanje pravih problemov (podatki, potrebe)
- Vključevanje in povezovanje (s sodelavci, motiviranje, podpora vodij)
- Kombiniranje pristopov - ukrepi morajo ciljati v:
  - oblikovanje zdravju naklonjenih politik
  - prilagajanje delovnega okolja v korist zdravju
  - razvoj osebnih veščin – izobraževanje in usposabljanje
- Evalvacija, izboljšave
- ...

... in entuziazem.

Hvala za pozornost.